

Briuselis, 2025 m. birželio 13 d.
(OR. en)

10265/25

CORDROGUE 77
SAN 359
EUDA
EUROPOL

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2025 m. birželio 12 d.
kam:	Delegacijoms

Dalykas:	Tarybos išvados dėl Pakto dėl naujų sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų keliamų grėsmių Europos Sąjungoje šalinimo
----------	---

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Pakto dėl naujų sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų keliamų grėsmių Europos Sąjungoje šalinimo, kurias Taryba (teisingumas ir vidaus reikalai) patvirtino 2025 m. birželio 12 d. įvykusiame 4102-ame posėdyje.

**Paktas dėl naujų sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų keliamų grėsmių
Europos Sąjungoje šalinimo. Tarybos išvados**

Europos Sąjungos Taryba,

pripažindama pasiekimus įgyvendinant 2011 m. Europos kovos su sintetiniais narkotikais paktą¹ ir pripažindama, kad būtina šalinti sparčiai kintančias grėsmes, kurias kelia nemedicininiais ir nemoksliniais tikslais vartojami sintetiniai narkotikai, visų pirma sintetiniai opioidai ir sintetiniai katinonai, kaip pabrėžta 2024 m. Europos narkotikų ataskaitoje ir 2025 m. sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinime (SOCTA);

dar kartą patvirtindama įsipareigojimą kovoti su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu, susijusiu su narkotikais, ir *pripažindama* nuolatinę jo keliamą grėsmę Europos Sąjungos ir jos piliečių saugai, saugumui ir gerovei;

dar kartą patvirtindama ES įsipareigojimą laikytis faktiniais duomenimis grindžiamo, integruoto, subalansuoto ir daugiadalykio požiūrio į narkotikų reiškinių, kuriuo būtų sprendžiami narkotikų pasiūlos mažinimo, narkotikų paklausos mažinimo pasitelkiant prevenciją, gydymą ir priežiūros paslaugas ir sprendžiant su narkotikais susijusios žalos problemą klausimai, laikantis 2021–2025 m. ES narkotikų strategijos² ir 2021–2025 m. ES narkotikų veiksmų plano³;

¹ Dok. 15544/11.

² 2021–2025 m. ES narkotikų strategija (OL C 102I, 2021 3 24, p. 1).

³ 2021–2025 m. ES narkotikų veiksmų planas (OL C 272, 2021 7 8, p. 2).

primindama, kad 2023 m. spalio 18 d. paskelbtame Komisijos komunikate dėl ES kovos su organizuotu nusikalstamumu ir prekyba narkotikais veiksmų gairių⁴ nustatyti tam tikri veiksmai, kuriais siekiama kovoti su sintetinių narkotikų keliamomis grėsmėmis, be kita ko, kovoti su propirmtakių platinimu, likviduoti nusikaltėlių tinklus ir sudaryti aljansus, laikantis 2021–2025 m. ES narkotikų strategijos ir veiksmų plano, taip pat 2021–2025 m. ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategijos⁵;

atkreipdama dėmesį į tai, kad Komisija šiuo metu atlieka 2021–2025 m. ES narkotikų strategijos ir veiksmų plano įgyvendinimo vertinimą, kurio rezultatai padės parengti naują ES narkotikų strateginę programą;

žinodama apie Europos Sąjungos narkotikų agentūros (EUDA) direktoriaus raginimą ES partneriams ir valstybėms narėms imtis veiksmų dėl pasirengimo, susijusio su naujais sintetiniais opioidais ir reagavimu į juos;

pripažindama, kad Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykė platforma (EMPACT) yra vienas iš pagrindinių ES operatyvinio atsako į organizuoto nusikalstamumo, be kita ko, sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų keliamas grėsmes, elementų, nes ja puoselėjamas valstybių narių, ES institucijų ir tarptautinių partnerių bendradarbiavimas teisėsaugos srityje, bendri tyrimai ir dalijimasis žvalgybos informacija;

akcentuodama keitimosi informacija, be kita ko, tarp teisėsaugos institucijų ir muitinių, mechanizmo svarbą, kad būtų padidintas tarpvalstybinių tyrimų veiksmingumas, suardyti neteisėtos prekybos tinklai ir pagerintas su sintetiniais narkotikais susijusių nusikaltimų aptikimas ir prevencija;

atkreipdama dėmesį į itin svarbų ES ankstyvojo perspėjimo sistemos (APS) vaidmenį nustatant atsirandančias naujas psichoaktyvias medžiagas, taip pat vertinant jų keliamą riziką ir reaguojant į ją, atliekant oficialius rizikos vertinimus, kuriais remiamos kontrolės priemonės;

⁴ Dok. 14114/23.

⁵ Dok. 8085/21.

atkreipdama dėmesį į tai, kad, siekiant nustatyti didelę su narkotikais susijusią riziką sveikatai, socialinei gerovei, saugai ir saugumui ir apie ją pranešti nacionalinėms valdžios institucijoms, specialistams, politikos formuotojams ir visuomenei, sukurta Europos perspėjimo apie narkotikus sistema (EDAS);

pripažindama, kad sukurtas naujas laboratorijų tinklas, galintis padėti užtikrinti parengtį šioje srityje, pagrįstas analitiškai patvirtintais kriminalistikos ir toksikologiniais duomenimis;

atkreipdama dėmesį į tai, kad sukurtas naujas EUDA grėsmių vertinimo mechanizmas, kurio paskirtis – įvertinti ir nustatyti atsaką į Europoje kylančias su narkotikais susijusias grėsmes sveikatai ir saugumui;

pripažindama riziką, susijusią su sintetinių narkotikų, visų pirma sintetinių opioidų, pvz., fentanilio, jo analogų ir nitazenu, dėl kurių tam tikruose Europos regionuose vis daugiau žmonių žūsta dėl perdozavimo, platinimu ir didėjančią jų keliamą grėsmę visuomenės sveikatai ir saugumui;

primindama 2025 m. kovo mėn. Narkotinių medžiagų komisijos (CND) rezoliuciją 68/5, kurioje valstybės narės raginamos propaguoti opioidų receptorių antagonistus, pavyzdžiui, naloksoną ar kitus opioidų perdozavimo neutralizavimui skirtus vaistus, ir teikti juos kaip skubią gyvybės gelbėjimo priemonę, ir ankstesnes CND rezoliucijas, pavyzdžiui, rezoliucijas 67/4, 62/4 ir 55/7, kuriose pabrėžiama opioidų receptorių antagonistų, pavyzdžiui, naloksono, svarba mažinant su narkotikais susijusį mirtingumą;

pripažindama, kad sintetiniai opioidai gali sparčiai plisti, ir kad labai svarbu, kad ES ir jos valstybės narės galėtų greitai ir veiksmingai reaguoti, be kita ko, užtikrindamos, kad būtų pakankamai šios srities specialistų, jie būtų apmokyti ir aprūpinti aptikimo technologijomis, kad galėtų identifikuoti ankstyvus įspėjamuosius simptomus ir nedelsiant apie juos pranešti atitinkamoms institucijoms;

akcentuodama, kad plinta sintetiniai ir pusiau sintetiniai kanabinoidai, sintetiniai katinonai ir ketaminas, kurie tebekelia didelį iššūkį visuomenės sveikatai, teisėsaugai ir reglamentavimo sistemoms;

akcentuodama, kad reikia laikytis visapusiško požiūrio į sintetinių narkotikų keliamas grėsmes, teikiant faktiniais duomenimis pagrįstą ir prieinamą priežiūrą sintetinius narkotikus ir naujas psichoaktyvias medžiagas vartojantiems asmenims, įskaitant gydymą, prevenciją, žalos mažinimą ir išgijimą, kartu integruojant visuomenės sveikatos ir teisėsaugos atsakomuosius veiksmus, kad kuriant ir įgyvendinant kovos su narkotikais politiką šis klausimas būtų veiksmingai sprendžiamas ir būtų gerbiama žmogaus teisės;

pabrėždama ES, kaip svarbaus regiono, kuriame sintetiniai narkotikai, visų pirma MDMA, amfetaminas ir metamfetaminas, taip pat sintetiniai katinonai, tiek vartojami, tiek gaminami nemedicininiais ir nemoksliniais tikslais, atsakomybę ir atkreipdama dėmesį į didėjantį netinkamo ketamino vartojimo mastą, dėl kurio reikia proaktyvaus požiūrio;

pripažindama, jog organizuotos nusikalstamos grupuotės naudoja pažangius metodus, kad apeitų galiojančius reglamentus, įskaitant propirmtakių ir maskuotųjų pirmtakų vartojimą, ir *pabrėždama*, kad reikia, kai taikytina, naudotis visa apimančia nuostata ir apsvarstyti galimybę teisiniu bei techniniu požiūriu atnaujinti ES pirmtakų reglamentus remiantis ES narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų srities reglamentų vertinimo rezultatais;

pabrėždama veiksmingo muitinės rizikos valdymo ir sintetinių narkotikų, naujų psichoaktyviųjų medžiagų ir narkotikų pirmtakų kontrolės, be kita ko, pasitelkiant tarptautinį bendradarbiavimą, svarbą;

pripažindama interneto platformų, įskaitant tamsiojo interneto rinkas ir atvirąjį internetą, vaidmenį palengvinant sintetinių narkotikų, naujų psichoaktyviųjų medžiagų ir jų pirmtakų ir propirmtakių pardavimą bei platinimą, ir *akcentuodama*, kad reikia griežtesnės stebėsenos, veiksmingų pardavimo internetu kontrolės priemonių ir glaudesnio bendradarbiavimo su privačiuoju sektoriumi;

pabrėždama lėšų sekimo principo ir finansinių tyrimų svarbą, nes tai yra viena iš pagrindinių priemonių, kuriomis siekiama suardyti nusikalstamų tinklų, susijusių su sintetinių narkotikų gamyba ir neteisėta prekyba jais, veiklą, įskaitant su nusikalstama veikla susijusio turto, be kita ko kriptovaliutų, įšaldymo ir konfiskavimo priemones, laikantis ES kovos su pinigų plovimu dokumentų rinkinio ir Direktyvos dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo⁶;

pripažindama riziką aplinkai ir sveikatai, kurią kelia neteisėtas cheminių medžiagų ir toksiškų atliekų, susidarančių gaminant sintetinius narkotikus ir naujas psichoaktyvias medžiagas, šalinimas, ir *pabrėždama*, kad reikia imtis koordinuotų veiksmų siekiant kuo labiau sumažinti žalą aplinkai. *Atkreipdama dėmesį į tai*, kad nusikaltimai aplinkai tebėra viena pelningiausių neteisėtos veiklos rūšių, kaip pabrėžta Tarybos išvadose dėl kovos su tarpvalstybiniais nusikaltimais aplinkai⁷;

dar kartą patvirtindama, kad reikia geriau aptikti, tirti ir likviduoti neteisėtų sintetinių narkotikų, naujų psichoaktyviųjų medžiagų ir propirmtakių / pirmtakų laboratorijas, akcentuojant teisėsaugos darbuotojų saugos užtikrinimą ir aplinkos apsaugą, kaip nurodyta 2025 m. kovo mėn. CND rezoliucijoje 68/5;

pripažindama, kad valstybėse narėse esama įvairių sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų gamybos modelių ir tai, kad svarbu užtikrinti didesnę informuotumą apie padėtį, *inter alia*, renkant duomenis, dalijantis žvalgybos informacija ir atliekant analizę, kad būtų galima veiksmingai stebėti regioninius skirtumus ir į juos reaguoti;

pabrėždama valstybių narių, ES institucijų ir agentūrų, visų pirma Europolo, CEPOL ir EUDA, atliekamą darbą teikiant teisėsaugos pareigūnams specializuotas mokymo programas neteisėtų sintetinių narkotikų, naujų psichoaktyviųjų medžiagų ir propirmtakių / pirmtakų laboratorijų aptikimo, likvidavimo ir saugaus tvarkymo klausimais, siekiant užtikrinti saugius ir veiksmingus neteisėtos gamybos įrenginių likvidavimo metodus;

⁶ 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1260 dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo (OL L 2024/1260, 2024 5 2).

⁷ Dok. 14182/24.

pripažindama Lenkijoje įsteigto ir ES bendrai finansuojamo Tarptautinio kovos su slaptomis laboratorijomis mokymo centro⁸, taip pat panašių mokymo centrų Nyderlanduose, Belgijoje ir Vokietijoje atliekamą darbą rengiant specializuotus mokymus nacionaliniu lygmeniu ir valstybių narių teisėsaugos institucijoms ir puoselėjant keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, kovojant su sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų gamyba;

akcentuodama, kad svarbu, kai tinkama, užtikrinti mokymo centrų, kurie specializuojasi saugaus neteisėtų sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų laboratorijų likvidavimo ES srityje, veiklos sinergiją siekiant stiprinti keitimąsi ekspertinėmis žiniomis, propaguoti nuoseklius ir veiksmingus metodus ir puoselėti labiau suderintą požiūrį siekiant veiksmingai kovoti su sintetinių narkotikų gamyba;

pabrėždama, kad kovojant su sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų keliamomis grėsmėmis reikia valstybių narių, ES institucijų ir agentūrų pastangas tarptautiniu mastu koordinuoti su tarptautiniais partneriais, konkrečiai ir vykdam tam skirtus dialogus su prioritetiniais regionais ir šalimis, taip pat pasitelkiant Pasaulinę kovos su sintetinių narkotikų keliamomis grėsmėmis koaliciją ir daugiašaliu lygmeniu, be kita ko, JT Narkotinių medžiagų komisijoje;

1. *primygtinai ragina* valstybes nares ir ES institucijas bei agentūras intensyvinti pastangas kovojant su sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų keliamomis grėsmėmis, ypatingą dėmesį skiriant sintetiniams opioidams ir sintetiniams katinonams, dėl jų didelio stiprumo ir perdozavimo potencialo;
2. *primygtinai ragina* valstybes nares, ES institucijas ir agentūras gerinti savo supratimą apie sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų gamybą, prekybą jais ir jų vartojimą, įskaitant gamybos metodus, kontrabandos kelius ir vartosenos modelius;

⁸ Bendrai finansuojama pagal Nusikalstamumo prevencijos ir kovos su nusikalstamumu programą (ISEC).

3. *rekomenduoja* valstybėms narėms ir atitinkamoms ES agentūroms parengti ir įgyvendinti visapusišką, žmogaus teisėmis ir faktiniais duomenimis grindžiamą politiką, kuria būtų siekiama užkirsti kelią sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui ir mažinti susijusią žalą ir kuri apimtų švietimą, bendruomenės dalyvavimą, ankstyvąją intervenciją, vykdomus mokslinius tyrimus, tikslines politikos priemones, profesinį mokymą ir geresnes paramos paslaugas;
4. *ragina* valstybes nares ir atitinkamas ES agentūras gerinti struktūrizuotą ir veiksmingą stebėseną, komunikaciją, koordinavimą ir keitimąsi informacija, visų pirma tarp sveikatos priežiūros specialistų, teisėsaugos, muitinių ir socialinių tarnybų, siekiant remti ankstyvą galimų sintetinių opioidų vartojimo protrūkių prevenciją, ankstyvą aptikimą ir švelninimą;
5. *prašo* EUDA toliau remti valstybes nares vadovaujantis savo įgaliojimais, susijusiais su nacionalinėmis stebėsenos ir įspėjimo sistemomis, susijusiomis su sintetiniais narkotikais, kad būtų geriau sprendžiamos naujos problemos;
6. *prašo* valstybių narių įvertinti priemones ir plėtoti geriausią praktiką, kuria siekiama mažinti žalą sveikatai ir socialinę žalą teikiant prevencijos, gydymo, priežiūros ir išgijimo paslaugas, taip pat pasitelkiant rizikos ir žalos mažinimo iniciatyvas, pavyzdžiui, adatų ir švirkštų mainų programas, opioidų pakaitalų terapiją, vadovaujantis nacionalinės teisės aktais, ir perdozavimo prevenciją, *inter alia*, skatinant ir rengiant mokymus apie perdozavimo valdymą ir prieigą prie opioidų receptorių antagonistų, pvz., naloksono ar kitų opioidų perdozavimui neutralizuoti skirtų vaistų, kaip neatidėliotinų gyvybės gelbėjimo priemonių⁹, laikantis subalansuoto ir faktiniais duomenimis grindžiamo požiūrio į sintetinių narkotikų grėsmių šalinimą. Prašo valstybių narių ir Komisijos toliau remti mokslinius tyrimus ir priemones, kuriomis siekiama sumažinti narkotikų vartojimo žalą sveikatai ir visuomenei, be kita ko, suteikiant finansavimo galimybių;

⁹ 2025 m. kovo mėn. CND rezoliucija 68/5, 1 punkto c papunktis.

7. *prašo* valstybių narių, siekiant didinti faktiniais duomenimis grindžiamą informuotumą, prognozavimą ir pasirengimą grėsmėms sveikatai, kurias kelia sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ne medicinos ir ne mokslo tikslais, laikantis taikytinų duomenų apsaugos ir teisinių sistemų, atlikti ir tobulinti kriminalistinius tyrimus, skrodimus ir toksikologinių ataskaitų teikimą, be kita ko, kai tinkama, taikant duomenų pseudoniminimą ir (arba) anoniminimą, medicininio (skubaus) gydymo arba mirties priežasčių tyrimų atvejais;
8. *prašo* valstybių narių atidžiai stebėti registruotų opioidų receptų išrašymą ir jų vartojimą kitais nei leidime ar recepte nurodytais tikslais, visų pirma siekiant nemedicininio psichotropinio poveikio, taip pat suklastotų opioidų gamybą, prekybą jais ir jų vartojimą;
9. *ragina*, bendradarbiaujant su Europolu, CEPOL ir EUDA, toliau plėtoti teisėsaugos pareigūnams ar kitam atitinkamam personalui skirtas turimais faktiniais duomenimis, susijusiais su nauja grėsme, grindžiamas specializuotas mokymo programas neteisėtų sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų laboratorijų aptikimo ir likvidavimo bei jų saugaus tvarkymo klausimais, visų pirma tokias, kokias parengė Lenkijoje įsteigtas Tarptautinis kovos su slaptomis laboratorijomis mokymo centras ir kiti ES esantys atitinkami mokymo centrai, įskaitant Nyderlanduose, Belgijoje ir Vokietijoje įsikūrusius mokymo centrus;
10. *ragina* ES agentūras, visų pirma Europolą, CEPOL ir EUDA, pagal savo atitinkamus įgaliojimus koordinuoti standartizuotų neteisėtų sintetinių narkotikų laboratorijų likvidavimo gairių rengimą, užtikrinant teisėsaugos darbuotojų saugą ir kuo labiau sumažinant toksinių atliekų daromą žalą aplinkai, *inter alia*, siekiant, kad jas priimtų atitinkami ES mokymo centrai;
11. *prašo* Europos Komisijos, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir atitinkamomis ES agentūromis, pavyzdžiui, EUDA, peržiūrėti dėl narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų pirmtakų srities teisės aktų sistemą ir įvertinti poreikį ją atnaujinti, kad būtų galima reaguoti į naujas grėsmes ir kylančius iššūkius, pavyzdžiui, propirmtakių ir maskuotųjų pirmtakų vartojimą, užtikrinant veiksmingą jų vartojimo ne pagal paskirtį stebėseną ir prevenciją;

12. *prašo* valstybių narių skatinti dalijimąsi žvalgybos informacija, o Europolo – didinti valstybėms narėms teikiamą operatyvinę paramą kovojant su sintetinių narkotikų, naujų psichoaktyviųjų medžiagų, propirmtakių / pirmtakų gamyba ir neteisėta prekyba, ypatingą dėmesį skiriant tarpvalstybinėms nusikalstamoms grupuotėms ir tiekimo grandinėms;
13. *ragina* Europos Komisiją ir valstybes nares stiprinti bendradarbiavimą su Europos organizuoto nusikalstamumo prevencijos ir kovos su juo administracinio metodo tinklu (ENAA) ir privačiojo sektoriaus subjektais, įskaitant chemijos ir farmacijos įmones, pašto ir pristatymo tarnybas, taip pat su valstybių narių aplinkos apsaugos agentūromis, kad būtų užkirstas kelias melagingam deklaramui ir pirmtakų vartojimui ne pagal paskirtį ir sustiprinta įtartinų sandorių stebėseną, kartu išvengiant bereikalingos administracinės naštos teisėtai prekybai;
14. *ragina* veiksmingai įgyvendinti Skaitmeninių paslaugų aktą ir kitus atitinkamus teisės aktus, kad skaitmeninė erdvė būtų apsaugota nuo sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų keliamų grėsmių;
15. *primygtinai ragina* valstybes nares intensyvinti pastangas siekiant atsekti, įšaldyti ir konfiskuoti nusikalstamu būdu įgytas pajamas, be kita ko kriptovaliutomis, gautas iš neteisėtos sintetinių narkotikų, naujų psichoaktyviųjų medžiagų ir propirmtakių / pirmtakų gamybos ir prekybos jomis, laikantis ES kovos su pinigų plovimu dokumentų rinkinio ir Direktyvos dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo, ir pasinaudoti galimybe sukurti teisėsaugos institucijų ir privačiojo sektoriaus viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes pagal ES kovos su pinigų plovimu dokumentų rinkinį;
16. *prašo* valstybių narių, atitinkamų ES institucijų ir agentūrų intensyvinti politinį ir operatyvinį bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis dvišaliu ir daugiašaliu lygmenimis, kad būtų atsižvelgta į naujas grėsmes ir būtų sutrikdyti pirmtakų ir sintetinių narkotikų bei naujų psichoaktyviųjų medžiagų kontrabandos keliai, be kita ko, remiantis ES ryšių palaikymo pareigūnų ekspertinėmis žiniomis ir esamais dvišaliais susitarimais;
17. *rekomenduoja* spręsti sintetinių narkotikų grėsmių, naujų psichoaktyviųjų medžiagų propirmtakių / pirmtakų problemą vykdant ES ir valstybių narių išorės veiksmus narkotikų srityje, įskaitant tranzito ir kilmės šalių gebėjimų stiprinimo programas, kartu užtikrinant suderinamumą su 2021–2025 m. ES narkotikų strategija ir veiksmų planu bei paskesne strategine programa;

18. *rekomenduoja* Narkotikų horizontaliajai darbo grupei (HDG) kaip pagrindiniam kovos su narkotikais politikos koordinavimo organui stebėti pokyčius, susijusius su paktu dėl naujų sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų grėsmių Europos Sąjungoje;
 19. *ragina* valstybes nares suderinti savo nacionalines pastangas su EMPACT strateginiais tikslais ir operatyviniais veiksmų planais sintetinių narkotikų srityje;
 20. *rekomenduoja* į būsimą ES narkotikų strateginę programą, įskaitant naują kovos su prekyba narkotikais veiksmų planą, įtraukti konkrečias kovos su sintetinių narkotikų grėsmėmis priemones.
-